

№	ბაზეთი	ლირს
12	10	6
11	9 50	5 50
10	9 75	4 75
9	8	3 50
8	7 25	2 75
7	6 50	1 50

ცალკე ნაბეჭდი ერთი შურია

ივერიის

გაზუბის დასავლად და გერო განცხადებაში დასახლებულ უნდა მივხაროდ: თუგონი რედაქციის გეგმაში, ავტორის ქება, თ. განცხადების ძეგლით პირდაპირ, ანუ, გრუნინის სახელში, წინააღმდეგ ვამარტყვებულ საზოგადოების განცხადების სახადად-ზნაურს ჩაქის სახელს მასხადის ქვედა. უფრო განცხადების: ჩვეულებრივ სტრუქტურა რვა კაპიტი.

1877—1890 საქალაქიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877—1890

დღესასწაულის ბაჟო შობაშიც რომელი ბაჟოცა შობათს, 1 სექტემბერს. გაზეთი „ივერია“ პირველის ენციკლოპედია წლის დამლევაძე დირს 4 მან. და 75 კან.

Отъ конторы редакци

Всѣ объявленія, происходящія извѣст Кавказской Области, принимаются исключительно въ центральной конторѣ объявленій бани. Д. Метцль, въ Москвѣ, на Мясницкой, домъ Спиридонова.

სასწავლებელი და პასნიონი

ი. რ. ბრეგლი შვილისა

კვება, ნაყოფობის ქება, განსწავლის ძეგლის პირდაპირ, თ. გრუნინისავეს სახელში, № 21. ამავედეს ბავშვებს გადუტის კონკურსისა, გინაბილისა და რეაქტორ სასწავლებელისათვის, აგრეთვე იყვანეს პასნიონებზედა ყველა სასწავლო სასწავლებლის შეგარდადეს. დაწვრილებზე თ პირობის შეტევაზე თვით სასწავლებელი შეიძლება.

(18-7)

ახალი ამბავი

ქართული ანდაზა ჩვეულებრივ რედაქტორს უმტკიცესია; ვაშარტორს კი უფროსი ჩვენმა მასწავლებლებმა უმსხვის სახელმძღვანელო „Родное Слово.“ უფრო ყოველივე სრულიად არა

რუსეთისათვის სამინისტროსაგანაც, რუსის პედაგოგებისაგანაც და აღიქმობაზე სამოსწავლო მათერობის შეგნებულ წევრებისაგანაც; მაგრამ ზოგი ქართველი მასწავლებელი, ინტელის ძალით, დაინებით იბარებს ამ სახელმძღვანელოს, თავის მოწოდებებს სატარვედელად. მაშინ როდესაც სამხედროსა და თათრების სკოლებში რეაქტორსა და კარგი მე სხვა ალბა მონია... სხვი მთას შიშინებს, მთა-ხეცსა, ყველგან—ტყეს, ტყენი—მღინარეთ, ეფვილნი—მიწის და მიწა თავის აღზრდილობა მდინარეთ. და მე ხომ—ყველას მონა ვარ პირზე თვალ გადამდინარეთ! გზა ცა წყნარობს... დიდელსც გულწრფელად დადებინა, უცხრად შეუადამისა, ცხვრად დადებინა, შავის ზღვის შავი ეშმაკი პირ-და დაველირება, ჩვენ მოსვენებით მძინარეთ საშველად დაგვიბრება. მოსქედნება ქარი და ღვარი, სდგას ღვინა—მტრედა ბრძოლის; დროება ჩამოვარდნილი დიდის შიშის და ძრწოლისა; მიუღო მთა-ბარი იქცევა, მგორ მოსკლავა სწორად, მოქაურებს ღვარი ტყე-კლდეებს, მოაქვს და მოსდგამს ყურედ ბუნება მძრძანებელია, იგივე მონა თვისს; ზოგჯერ საკეთის ინებებეს; ზოგჯერ მქნელია აიხს; ერთფერად მტრეთელი არის საქმის თერთის და შვიის; საცო პირი-მხეს მხარებს, იქვე მობრუნება შვიისა... მინც სტრუქტურა შევივისა! გვა-შეშველი უფლო, დალომონია,

ფელეტონი

დალადა... წერალინი ვარსკვლავნი აუვადმენ, დასდენენ ცხულებ; მთავრეკი ვერ არსად სნანს, არ დადებოთის თავშედა. ვერ თუ არ გულდინობა, ისევ თუ სიხინა მელაგუნდა; ვერ გამარჯვება არ უთქვამს, შემომხდარს გარის ფახუბდა; სიხინ არ დაუგზინება; პირის სახადა წყალზედა. მგზავს უკირს ზნელით გამოსკლა, დადგამა სწორის გზაზედა. შვიის ჩაუკეთია შვიები, კმუნეთ დასკერენ ხეების; ციხს ნიავს შესთავაზობენ ტუტკრულს მძარულს დეების; სუსთობისც მოაჩუქვამს სიზნელის დანატყებისა. გორით გორის ბუვი გასძინან; თითანი ყუადინი შიშინან; ქაიროს თვარცხნის ნივი, დარჯად დადებინა, მითამ იციან დაე-ღევი, რად არ ჰქუეს გოგი მელგებისა! წყალი ჩქუეს, ხევი ჩატრის, გნა ერთი და ორია: აქც; იქ, იმას იქითაც; საცა ფერცხლა გორია, ღობაშის შიშინის ასულთა მას ხმისთვის უფრონი. მალღო შენ, ყველა ერთმანეთის, უფლო, დალომონია,

სულს ენას ასწავლიან თავიანთ ცხოვრებასთან უფრო შეფერებულ სახელმძღვანელოებითა და დედა-ენის დამხარებით, ვერც ქართულს სასწავლებელში ბავშვებს აზვიარებენ „Родное Слово“ სკოლებსაც არაერთი ანაბნით, არც ქართულს ენასთან, არც ქართულს ცხოვრებასა და ბუნებასთან. ეს მოვლენა მით უფრო მასწავლებელსა, რომ მასწავლებლებს ამ შემთხვევაში ძალს არაუნ არ ატანს და ნება აქეთ, ამ საგნისათვის ამოიჩინონ რომელიმე უფრო რიგინი სახელმძღვანელო რუსეთის ენის.

ამ თვის პირველს დანიშნულ კრებას სამკურნალო საზოგადოების წევრთა. ეს პირველი კრება ამ საზოგადოებისა წახდუნის შედეგად.

არზაბათს, ამ თვის 27-ს ტფილისში დაბრუნდა ტფილისის პოლიციის უფროსი ლ. პ. მასტუცი, რომელიც მან ტფილისის გუბერნატორის მიერ გაგზავნილი იყო პირველში ტყვეობის ჩასაქრობად, ზარჯობის ტყვეობა, გუშინ-წინ ცეცხლო უკვე ჩაუქრიათ და ეტლა მხოლოდ ალაგ-ალაგ ჰპოვებს.

გუშინ, ამ თვის 28-ს, ცნობილმა მოგზაურმა(?) მანმა პეშკოვმა დათხოვლიერა ტფილისში პოლიციის პირდაპირ თანამშრომელი ჩვენის ქალაქის ზოგიერთ, შესანიშნავადღეი.

სახელმწიფო კონსტიტუციონალიზმისა ფილიპოვმა ტფილისში ყოფნის დროს, როგორც იმის, დათხოვლიერა საკონსტიტუციონალი და სახანო პალატა.

ამერიკეკისის დღითა ინსტიტუტში, რადანაც შენობის დასრულება ვერ მოასწრეს, ევზამენები და სწავლის დაწყება დროებით გადასდეს და მოწვევები ვერ ისევ უსაღარიბისა გამო კოჯორშივე უნდა დარჩნენ.

თილისის განთქმული ტაძარი, რომელიც სილიდია და სიმეონიერით უკეთეს საქართველოს ტაძრებს არ დაუვარდება; ისე დაძველდა და მოუვლელია ვაშა იმდენად დაზიანდა, რომ დასკრამდე იყო მიღწეული, მაგრამ ღიად პატრეცემულის ხალხგანა მღვდლის ზედინიძეს თანხმობითა და თავითა ამირეჯიბითა დახმარებით შეგროვდა დიდ ძვირე საქართველოში და რუსეთში და ეს წარჩინებული ნაშთი ჩვენის დღეებში, სარწმუნოებისა და განათლებისა კვლად აღდა გაობრებისა და დეკემბერს. ნეტავ რა თვლით უნდა შეგებდნენ ქვეყნისათვის, რომ ესოდენი სიდიდრე ჩვენის უსრუტველო მით გამჭრალიყო საუკუნოდ? რადღენი სხვა წარჩინებული ტაძრები ინგრევა ჩვენს თვალწინ და ვინ არის გულ-შეშატკეფარი? ინგრევა განთქმული პავინის მონასტერი (ქსნის ხელო).

გიგო. აა, მობრძანდი! სხვა რა ამბები? როგორ ამდგენენ ამ ჩაღმდენამდე დღეში! პერმა აცის, პერმა!

ილი. ძალიან სწორე ხარ! სხვა როგორ ხარ, რას იქ, რა ამბები შენ სოფელში? როგორა ბრძანდება შენი მამავალი კენინა?

გიორგი. საიდუმლო ვერ შამინანე? ძალიან მარტოევი აი!

ილი. რე იქ იყენ, კნაზო! იცი რათა? მე და გიგო ერთი ვართ, ერთი სულთ, ერთი ხორცი, თუნდ ჩემთენ გიკეთაშ, თუნდ გიგოსათვის.

გიგო. გიორგი, განა მათერ მიცნობი რა ენა ქართლს მე მნახე?

გიორგი. გმკნობ, გიგო, მე მამავის მხოლოდ იმის ეუბნები, რომ რატო წინათევი არ მითხრა, თუ შენც ვაგიზნობრბდ ჩემს საიდუმლოს, თორე იმეკი დავამოვლი?

ილი. მაშ დამბანდი, სხვა რა ამბები, ქარაწილი რადისა ვაქეთ დანაწული?

გიორგი. თქვენი ქიმიეთ, სიდიდრე შეინახეთ მანამდის; ვერასა ვაგვაც ვადაწყვეტილი, შენგან ემედი ფულს.

ილი. მზად არის, ნუ გეშინინან; ერთი ოცილითუშინი-ლო აქლია, ბანკილამ მოვარბინებენ ესლავე.

გიგო. ძალიან გეყვარება აი შენი საცოქო!

გიორგი. შეგიძლიან წარმოიდგინო, სწორედ ციღან ჩამოსული ანგელაზა!

ბისა), რომლის ჩინებული ჩუქურთმება პარკის აკლემის მეკლინციათი გადმოღობლია და დიდელი; ინგრევა ძველის ზოფის ტანარი სნის ხეობისა, რომლის სართული ერთი დიდ თვალ არის ამაყუანბილი სანას ქათა. ნუ დაეკვებენ თანამედროვე მეცნიერნი ხუროთ მაძღვარნი (ესრდელადეული არხიტექტორნი), რომ არა თუ სიხის ქეთა, არამედ აფორითაც ამაყუანბონ და შეკრან ამ სილიდრე, უხარ-მხარია თალი; ამ თაღის სიციღრეს ამაოდ ებრძვის დრო და სწორი ტყე, რომლის თვინებსაც მაგრაღ ჩაუტარებინა თლში ყოველად მლიერი თვისი ბრეკალი დასაკმად ჩვენის წინაპართა ხელოვნებისა; ინგრევა ფიტრები, ინგრევა ვაწარეთის დიდლებული ტაძარი (ყოლად სამღვდლო ეგზარხისა პალატი იქსრა ამისი აღდგენა) ინგრევა ნეკრევი, უფლებმა, ტრმოთე-წინად, ინგრევა უსუცესი დიდებული ტაძარი ბოლნისისა, რომლის კთედრადგან მე-IX საუკუნეში განისმლა ძლიერი სიტყვა ოთხენ პოლნისისა; ინგრევა სამშვილდის ეკლესია, ინგრევა ბელია, ბეგრად მფვის ტაძარი, ინგრევა ძველი პარასლო, აწყურევი, ყუბურევი საქართველოს რომელ კუბეში არ იშლება ძველი ნაშთი ჩვენის მართლმადიდებლობისა და ხელოვნებისა? ჩვენს ამაყუანბონის უფრო გული შესტევა პარკის ქუჩებისა და ინგლისის მუშებისათვის და საქართველოსათვის ქრები ავიწყლება. გავგზროზია

გულში სარწმუნოება და სიყვარული და შრომად იწინა წყევლებულად და გარეგანი კალიერი სიტყვა სიყვარულისა. თუ გული გულმობს, აღვირახო შესაძლებელია ჩვენის ტაძრების დაკრუსება: განათლებული საზოგადოება კრუსებისა და დათვარებას მცელს ცქველმების აღდგენას; გავაგრძელოთ მათ ვგრეთი ვითარება საქმისა, გავუწავნოთ ფორტგრაფიულად გადმოვანება ტაძრებისა, დაენიშნოთ უმეტესტები, ხელი გვანძირით და სხვა შეწირულობა მოგვიყვანოს ტაძრების აღსადგენად. ამას, სხვათა შორის, ცხადად ამატოვებენ ნიკოზის ტაძრის განახლების საქმე.

* გრამატიკა, შედგენილი თ. კარდინასანგან, მიღებული იქნა მთავრობისაგან სახელმწიფოებრივ კავალის ოლქის ყველა საშუალო სასწავლებლებსათვის, სამასწავლებლო სემინარიებისა და საკლავო სასწავლებელთათვის. ეს გრამატიკა იყოლება წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებაში.

* ბოროტად: ცრო-გამო შეგებით მთავარ არა დადგენითი, თქვენი მტერი, რაც კუთვნივთ ჩვენ თანამოქალაქი ანსტატისის ქუჩა, რომელიც „პარკში“ მიდის, პირველის ხარისხის ქუჩად ითვლება. ხალხის მოპარობაზე აქ როგორც დღისით, ისე ღამით შეუწყვეტილია. მთავარიანს ღამეში კი ბევრს გადაცემს გათვლილი, მაგრამ, როცა ის მიიხველება, მაშინ ქაჩის ფარები ფარით უნდა ექნებოდნენ. ქუჩის განაპირას იქითავე ჩამოყვანილი ხეებიც ხელს უწყობს ამის თავის ჩრდილით. ისევე ითქმის აქაურ ქუჩების უმეტეს ნაწილზე. უარესს სივითის ანაპარა ვაჩილით თავს, თუ აქედან დიდ ღამას გაუჩინო შემდეგ აქაურ ფოსტის კანტონაში მოვიხილო შეხელო... ქუ-

ჩივანდ უნდა აპყვეს ადამიანი კიბეს რომელმაც. სანამ კანტონის კანტონად მიღწევდეს, თვით ემპატივებურად კიბეს მოიტყვის უსინათლოდ არამც თუ ადამიანი. უფრო აპარავებს კაცს ფანარი, რომელიც ფოსტის წინ წამოტყუვლია და შიგ ლამპარა-კი არ არის. ნეტავ ვიკოვს, ცოდვირ, უსინათლო ფანარისათვის რაღას იხარჯებოდნენ?..

* სოფ. უანდაურა, (ხიდალის მახლობლად): 19 ანგულისა. უანდაურა საზოგადოება იყო და კომუნე კაცი გემოიდა. ეს სოფლობა მოხანდა ბნამ ქალაქის ბოქუელმა იმ უანდაურელ იაგოს. შესახებ მისალაპარაკებულა, რომელსაც მთელი უანდაურა, ოპალიჯადოსათვის, კირაზე დაუქვნიდა. აი წელიწადი ამ საქმისა, წრევანდელ მამასხლისებთან არჩევანზე უანდაურელებმა, მისი უმეტესობით, ამოიჩინეს. ე. — შეილი, მამასხლისად ერთხელ უყვე ნამყოფი, გულ-ყვითლობითა და ყოჩაღობით ცნობილი. რასაკვირვებელია ე. — შეილის მოსვლითა არ ევაწივკა უფრო უანდაურელ იაგოს, რადგანაც ახალი მოხელე მაგრად დაუხვედროდა და ქვეშა მარტყვიდა. ამა იაგოს გული არ უხვედნებს და ხრიკებს ედებდა. ამის საბედნიეროდ სოფელი დღე ხანია სცლილობს სასწავლებლის დაქტას. ბნ გუბერნატორსაც სთხოვდა, მაგრამ უარე მოუყვინდა. ამით კავანდებთან ერთად უნდა გაემართათ სკოლა, მაგრამ საკუთრით ისურვება და ეხლათ არ უნდა. ეხლა ამ საქმეში „იაგო“ უხდება მეთაური და უნდა სოფლის გულე მოიგოს. დაწერანა არხა, და შინაგან სხვა ნაირად აუხანა ხალხს, წარუდგინა ხელის მოსაწერად და გამოუცხადდა, რომ სკოლას გაუქვებოს თითქმის — ამ არხს მერატივ მოჰყვეს, რუსულად დაწერილი ისე იმის შესახებ, რადგანაც ქართულად დაწერილს

არ მიიღებენო. ამაზედაც ხელი მოუწერეს და გასამარჯლოში ხალხი დაპირდა, რომ თუ სურვილი განვიხორციელებდით და სკოლა დაგვიტყვებდით, მასწავლებლის ერთის წლის ვაგაზიანს მოგვეცემო. ბოლოს აღმოჩნდა, რომ რუსულად დაწერილი არხა არ რასს აღიარებდა. ბნ-ი გუბერნატორი, ჩვენ არა გვიყვს ე. — შეილი მამასხლისად ეულის ქვეყნსა გამო და ვთხოვთ სხვა მამა ანდლის ამოჩვენებს ნება მოგვეცეთო. რაკი ვაგვეს ეს ამბავი, ხალხი აღელდა და მარხის უფროსს გამოუცხადდა, რომ „იაგო“ მოგვედლოდა. აი, მიხეზნი ეს ვახლად კრებისა. ბოქუელმა თქმი შეუდგინა სოფლის შიშაქვედნიერად, გულ-მოსულმა ხალხმა ბოქუელის თანდასწავლის გვანაწერი დასწერა მისის ვახსანდებისა და არ ვიცით, რა მოჰყვება ამ ოქმსა და ან განაწინს.

* სოფ. სემედატა (კავკასიის მახლობლად): თორმეტს ამ თვეს დიდი ყოჩაღობა აღიარებდა ხუმელაგელისა. მიხეზნი ყოჩაღობისა ის იყო, რომ ამას დიდ რაკი სარევიზიოთ ბრძანდებოდა, ბნ-ის ოლქის უფროსს უნდა უბრძანებოდა, რომ ეხვედნენ ქუჩის ბოქუელსა მე წარმოგიდგინეთო. ყოჩაღობის უნდა დასწერებოდა, კავკასიის მახლობლად წაწილის უფროსსაც უნდა იხვედნენ დილის ცხრა საათი იყო, რომ სოფელი შეგროვდა და მოვიდა ბნ-ის მერატივ წაწილის უფროსიც. სოფლის მოსახლეობა, წინადადებ ჰქონდა ამოჩრეული ქუჩობაში შენიშნული რვა კაცი. ეს რვა კაცი წარუდგინეს უფროსს და დაადგინეს: თითოეული შენიშნულს ორი თავისისავე გვარის კაცი დაენიშნოს მეთვალყურედ და თუ ის ორი დადგინეს და თითო შენიშნულს, რომ სხუთი უფროსს განაწინებოდა ამ კაცს ხელი მოუპარავს რა და აღსაქრავს მოიპა-

რავს, ჩვენში დარჩეს, და თუ არ დარჩეს, მაშინ ესთხოვი ოლქის უფროსს, რომ ეს რვა კაცი გადასახლდეს ჩვენსაგანაო. კავკასი თუ არა ეს სოფლის განდაწვეტილებას, ქუჩობაქცებიც ეცენ ერთმანეთს მიტყევიდნენ ყოჩობაში და სთხოვეს, რომ სხუთი კაცი, სოფლის მეთაური, ყოჩობიდან ვადიდნენ, რადგანაც ეცენი ჩვენ გვეტყებოდან და მავაიის რჩევით ლაპარაკობს სოფელიცაო. სამწუხაროდ უფროსი აქვეა ქუჩობაქცების სურვილს და დათხოვიის სხუთი კაცი ყოჩობიდან, მაგრამ მან-ც კი ერთმანდ შეგროვალა ყოჩობაში, რომ ჩვენ რაც ახალი ვადგინეთ, დაუდგინეთო. ამ გვარად ქუჩობაქცებს ლოლანა წაუხდით და ეფრის ვახდენენო, ვერ მოატყვეს სოფელი.

* გუგუბია: ცამეტს ამ ავიგისტის, დილის რვა საათზედ კავკასიის განაპირა მხდორში ჩამოარჩეს ისი აღუქმანდრე ყოჩოგი, რომელსაც წარსულ თთვეში სახელო სასამართლომ გადაუწყვიტეს სასჯელი. ყოჩოგის საპარტოლში აღსარება ათქმევინა მამა ბლოლიანმა სუბიემა. აღმესანდრე ყოჩოგი, წარმოსადგინა და მშენიერი შეზედლობის ემწევილი კაცი ვახლადი და სულ ექვსი კვირის ჯვარ დაწერილი იყო, რაკი კავკასი ვარდ ბაღში ბუთის სულის დახარცვა დაპარდა და დაიქრეს. უკანასკნელს დროს, როცა მიიყვანეს ამართლოდ სარჩაბელისთან, სთხოვა უფროსს, რომ ხელეტი განიხსენით პირაგარი დაიწერეთო. უფროსმა აღუსრულა ეს სურვილი. შეზედ გადახარო შეკრების წესისა, ოდენა ხალხს თვალი, თითქო ეცებს ეხსენო, რომ დინანა მამა ბლოლიანი სუბიეტი, პირს ლაპალი მოუყვინა, მოუხვედა მამა ბლოლიანს ექვთხივი ხელზედ და უთხრა: „უბა“!

(მამა სუბიეტი მხიელი ჰქვიან, მამა რამ ოსები მეტს სახელს ოსურად ლაღს ეცხიან) მალლობა დერის, ეს არის ცუდები, სტილილისათვის არ ვუწევთ, იმტომ-რამ ეს უნდა დღეს თუ ხელ უნდა მომხანდა, მაგრამ მისი მარხის, რომ ჩემს გამოისობით მიიღოს ოსების ხალხს ჩარკი ეცება და სახელი უტყდება, შენ იყოე ჩემი სიზარითის მოქამე საიქიანაო. ყოჩოგი სარჩაბელს კინებდით თუ. სთვლად და შეუზინებდა ავიდა, გავყო თოქში თათი, აქრა ხელა ვახლომა და ოჯახელ ხელით დასწავლითა.

* ტფილისის სთავდა-აზნაური სკოლაში მისაღები ეგზამენები და ხელ-მეორედ გამოცდა 1—5 სექტემბრის იქნება. პანსონერია და გარედგან მოსარევიოთათვის სულ 86 ეკავანაა თავისუფალი. 39—1 გან. ყოფილებაში: 10—2 გან., 7—3 გან., 10—4 გან., 10 პირველ კლასში და 10—3—მეორეში. გარდა ქართული თთვეში სახელო სასამართლომ გადაუწყვიტეს სასჯელი. ყოჩოგის საპარტოლში აღსარება ათქმევინა მამა ბლოლიანმა სუბიეტი. აღმესანდრე ყოჩოგი, წარმოსადგინა და მშენიერი შეზედლობის ემწევილი კაცი ვახლადი და სულ ექვსი კვირის ჯვარ დაწერილი იყო, რაკი კავკასი ვარდ ბაღში ბუთის სულის დახარცვა დაპარდა და დაიქრეს. უკანასკნელს დროს, როცა მიიყვანეს ამართლოდ სარჩაბელისთან, სთხოვა უფროსს, რომ ხელეტი განიხსენით პირაგარი დაიწერეთო. უფროსმა აღუსრულა ეს სურვილი. შეზედ გადახარო შეკრების წესისა, ოდენა ხალხს თვალი, თითქო ეცებს ეხსენო, რომ დინანა მამა ბლოლიანი სუბიეტი, პირს ლაპალი მოუყვინა, მოუხვედა მამა ბლოლიანს ექვთხივი ხელზედ და უთხრა: „უბა“!

ბი მყინან, არ გინდა შენც გყვანდეს? გიორგი. ღმერთმა უყვლა ჩემს მოკეთეს მისკეს. შენისთანა დღემდეა, პირის ფერობაში-კი ნუ ჩამოხარამთქვე იაღვ. ძალიან პატრონადი უყვნილი ბრძანდები, გიორგი, სწორედ მისთანა მოიგებს შენი დაუღებელია. გიგო. ვადავთ, მამანმო?.. მამო, გიორგი, სკოლას თავს ანებებს რაღა? გიორგი. ჰო, რასაკვირვებია, და ვინებდა ამ გვარი სამსახური სრულიად არ შევიფრის. გიგო. რა ექვი უნდა იყოს; მისთანა უმადური და მძიმე სამსახურია, რომ წყვლებად არა ღირს. გიორგი. მე შრომა-კი მიყვარს, მე შრომად იმას ვამბობ, რომ ამ გვარი შრომა, ე. ი. მასწავლებლობა, სრულიად არ შევიფრის ჩემ კუთხის მიმართულებას. იაღვ. გიორგი, ვახეთშიაც წაიქითნია, რომ სოფლის მასწავლებლის თანამდებობისთანა მალობა და პატრონანი არც ერთი არ არიო. გიორგი. რა მოგახსენიო? რასაკვირვებია, ბნელითის განათება, მერე ისეთის ბნელითისა, რომელიც სასწავლებლებით გაუნათებელია, რასაკვირვებელია, მალოლი და სახატოა, მაგრამ მან-ც ჩემს გონებას არ შეე-საბამება. გიგო. ეთიომ ის გინდა თქო, რომ ერთი ბერად ვერ გამოვლდებო რაღა? გიორგი. ჰო, შენ მიგვედ ჩემ აზრსა!

იაღვ. როგორა, გიორგი, ამა ამიხსენს? გიორგი. (დაიქვრებას შემდეგ) ეთიო, სახლი შენებდა; ხალხს ვერც მართო ინტენერი ააშენებს, ვერც მართო კალატრები შეუმუბიანათ; ამით „შე-კი განსხვავება დიდა: ინტენერი ერთ ღამეს პლანს შეადგენს, სხეობი თთვიობით ააშენებენ სახლს; კალატრას კვლელო ამოჰყავს, ერთი მუშა კირსა ჰშვლავს, მორარეს ყველი მასქეს, მესამე ღურავალია, მეოთხე იატაკზე წაღის წაშმელი და ათასი ვინმე; ცალკ-ცალკე ვერაინია; ვერ ააშენებს სახლს, ვერც ინტენერი, ვერც სხვა, ერთად-კი დიდ სახალეს წამო-სქიანებენ. მაგრამ მონაწილეობა შორის დიდი განსხვავება: ინტენერი ერთ ოღმეს მუშაობს წინდა კანინეთში, კალატრას საქმე სხეობზე დავილია, მერე ღურავალი, მერე კირის აშუღელო, მერე... მერე უფრო ქუქყანი მუშა... ხომ ვაივით? იაღვ. ჰო, ვაგვედ, შენ პლანების შემდგენელი იქნები რაღა ინტენერობა ხალხობა, უფრო ადვილი და წინდა. მაგრამ დიდ თვისსაც მოითხოვსო, სწორეა? გიორგი. ნამდვილია! ამა შენ მითყვიო, ო-ც-და-გულ მანათათ ჩემი აზრს ვახდობა პაპრ-გულუბელ ოსაბნ-ვათარა ბავშვებს შევალა? მეტადრე როცა ბედი შიგ ხელებში მიჭერება და ნების მადლებს უფრო მალოს სა: ვნებს მიგმოიო. გიგო. ამა, რა კვეა იქნებოდა?

იაღვ. რა-და რა? გიგო. ერთი ეს მითხარ, მელოს თათი რად დაწებენ? მაგანე უკეთესი ვანა არის კიდ ვინმე? გიორგი. შენგან არ მივირის? მე ხელი როდის მქონდა ჩაქვდებელი, რომ დამწეკენ? ტყუილია, ვითომ იმ თამაშის ქაღისს უფრო ვუყვრილიყვი; თუ სწორათ დაედიოდა ბოლმე იმთას—აბა რა სათქმელია?—იმტომ-რომ პატარაობითვე ერთად ვართ შეზრდილები. გიგო. მამ და მასავით იყავით? მართალი თქეთ, სინდისის ქვეშა? გიორგი. განა მე ტყუილი ვყო? იაღვ. ამა, გიგო, ტუტუტუ თელა-ელებს ღაპარაკი რა დასაჯრია! გიგო. განა არა მეჭერ? სხვაფერეო რომ ყოფილიყო, ვინ იკის, როგორ დატრობდებოდა საქმე? გაუფრთხილეთო კოკარი რად დილის! ბედნიერი ხარ, ბედნიერი! ეჭრას თამარ შენია! ბედნიერი ხარ, გიორგი! მამი, ჩქარა ვამითხვო საქმე, მოითხოვ ნება აღარ მამიძინა? (აჟღად შეიფო ანაშენს რომ ჩუმად იყო.) გიორგი. განა შენც კოლს იროთავ? მერე ვინა? სოლომონ, მიმაღლებ რაღა? იაღვ. არ კი იროთავს, უნდა-კი მამიძინა, მაგრამ საშავისო სდ ვიროთავ? თთელია რომ ვაღაბარდეს, ძირშიც ვერ უპოვინ. გიორგი. გიგო, ნუ გეჭურება, თორე მალე მოგყვნიდება სიკოცხენი, სანამ ქვეყანაში ტანტალმა არ და-

დალოს, კოლი ამაქც და ამაქც არ შეირთო. გიგო. განა მე-კი შევირთამდი, რომ კოკარი ოხრად იყოს ქვეყანაზე... გამოცლილი ვარ, შეიღობან! გიორგი. ეთი, გამოცლილი ხარ, იპიკამ გუბუნებია. ამა, სოლომან, განსარჯე მუშეობა, სოფელი ვარ წასხელი, საღამოზე იქ უნდა ვყო. გიგო. ჰი, რა გეჭურება გინდა გულში ჩაიქრა უბატენტრალ რაღა! ბედნიერი ხარ, ბიჭო! იაღვ. კოტა, ერთი ნახევარი საათი მოითმინე, ესლავ ლუქას ვაგარბენინებ ბანკში, ამ საათში ოც თუმანს მოიტანს, ოთხმოც მზად მქვს; მოი, სადილად დარჩი, დღეს თამაშანი სულ ოჯახიანად აქ არიან. გიორგი. არა, რასა ბრძანებთ! უკაცროდ, დიდ მადლობელს ვახსენებ, სოფელი მიმეჭურება. გიგო. რა ესაღებოდა, კაცს მოუთმელობისაგან კინაღამ გული შეზარედ ბედნიერი ხარ, ბედნიერი! მერე საღამოხანსაც მიხელო, სისრული, მოგვეტყება, ხეენა გულში ჩაქრობა! ბედნიერი ხარ, ბედნიერი! მამი, ჩქარა ფული მოუტყეო; დმერთა შენში, შევიგარბულს კაცს აღოცნებენ! იაღვ. ესლავ იქნება! წაივალ, ლუქას გაუგებნი, მიტანს. კოტა მოითმინე, ერთი ნახევარი საათი! გიორგი. (აჟღად) მამ შენც ვაგვიფლი ბაზრისკენ, სასყიდელი მატქს რა-

ბი ნახევარი საათის განმავლობაში დატყუნდები. იაღვ. ბატონი ბრძანდები, ნახევარი საათის შემდეგ უტყველად იქნება. (აჟღადს). გიგო. (ვიღებს გიორგის) სასურქარი რამ უნდა უთქო საცოლოს, რომ უფრო მეტა მოგვეკრას რაღა, ვიცი, ვიცი! გიორგი. სწორედ გულიმისანი ხარ. გიგო. ვიცი, ვიცი! (აჟღადს) VIII გამოსავლი გიგო და მამა ჯერ გოგო შემიღეს და მერე მამა შემიღეს! გიგო. რა რიგ დადვილი დღედაც კო! სანამ აღადამინს არ გაუკვირებთ არა ნახავ? მამი. არ იცი მამ ჩემი ყოდა: რამ უფრო იშვითათ დავენებები, იმეწინი უფრო ხეობი მეტყება. თორე ამა მამიან ადამიანს სწორად ნახეთი სიღმრეთით მოსწყინდება. გიგო. მართლსაამბო, ნამდვილ ოქტობარი ხარ! (აჟღადს) ამა შენც მოიკეტე! მამი. რად ირჯები, ვარდო, შენ მამიწენე მე დიდ მოხვენება არ მამკლია, მთელი დღე კრუხებითა ვამეცო, ხომ იცი ღელა-კაცის ადოთ. გიგო. შენი ნებაა, იცი მამ, რა უნდა გქონებო? მამი, ჰო! ეთიოთ ეს უნდა შენც კიდევ გასათხოვარი კალი ხარ, ეთიოთ, ღვთისმშობელით უმანკო ხარ, ვარდის კოკარივით, ჰქ-

წინამძღოლისგან სიღარიბის მოწოდება უნდა წარმოადგინოს.

ამ თვის 27, პოლიციის მეშვენიერებით, გლახკის დირექციის და ისინი ახრებენ მათგან, ანდრას ქუჩაზე, შიშველი ვერცხლის ქანობი, 65 მან. დღემდე, 12 მანათიან ვერცხლსა და სხვა და ფულად 5 მან. გვირგვინს უკიდობს.

ამავე დღეს საბადარო უსწრებელი ციხის დამანა ილიას ასრულებს კრებას, რომელიც გამოიწვიეს პოლიციის, რომ 26 ამ თვისას მივიღო სესტიონი „კავკასია“ და იმის პატრონის სესტიონი ბაკრაძის სარგისის ფულიც ვისინოვო. ბაკრაძის შემოქმედის ციხეში და მალ-მომარტოების გამოუხატოვარი. ბაკრაძის ოქმი შეუდგენს და გამოიშვებს ციხეც.

ნამსწერ-ქუცმაძე

ამას წინაშე „Тиф. Листок“-ის ერთი კორექტორული შედგომის გაგაცნობა და მისი მადლობის გადახდა არ დაგვიკავშირებს „ეკონომის“ მე-168 №-ში. შედგომის კავშირის ქართულ სასწავლებელსა და განათლებულ სიღარიბის უკუხდას. ამ სიღარიბისგან შემადგენელი 1453 მან. 89 კაბ. დასახურა 479 მან. 64 კაბ. და დასრულდა 974 მან. 25 კაბ. შედგომით სარგულად 179 მან. იყო გამოიშვებულა.

„Т. Л.“-ის ერთმა დეკემბრის ახალი გაკეთებულ ბარათს დაფარულად დასაძინებელი კვირისგან სთქმულად (1) და დასწავლა რეკრუცია. უსაღამო გასკობის ეს გადარეკი რეკრუციის სიღაცის დასრულად და სასიხის მინათი ვიდრე ქარის წარდგინა შესწავლა. ეს „Т. Л.“-ის დეკემბრის მთავარგებულა საბრძოლველად მოქალაქე ბრუნ „Листок“-ის უკუტრეპერისა და ამაღელ მან მისიგან. ეს ბრუნგარასხვად უმადისად, დადას სორდეს სორდეს მისიგან და სასიხის სისხლის მისათვის.

დადას „Тиф. Листок“-ის ბუბუგარას დეკემბრის სიტყვით, ეს შედგომის აკურთან სიღაცის წყობით და გულმგული რაღა მე, გელა როგორ ხალხს ამ საათში შედეგად მიამორჩები? მია, ერთი სიტყვით წამზე გავივლდებოდა, ისეთი მოხდენილი ხარ, რომ ვერც ერთი თელავის ქალი ვერ გაუმდებლად შენს გუნს! თელათმა-ქალის მი-კი ნუ ჩამოხმობთებო, ხომ იცი მე პირის პირობა მიყვარს. ან შენთა საფრისს რა მაქვს?

გიგო. ისე ვკითხე, თორე ამა ან რა საიხითა, მოთომ მე არ ვიცი, რაც ვარ; მაქვს რაღა ამა როგორ მიტყვი, უმჯობესი ხარაზე ვერ ერთი, რომ მაწყვიტებ, მგორავ კიდ ისა, რა... ისა რა... იცი, რამდენი ქალი დახმდებოდა ჩემთვის ქალაქში? სასლ-ში მიხვდებოდნენ, მოსვენება არ მქონდა და იმთავით, მეტადრეღ დამე: რაღა ული ვალკოდება იცან ქალაქში!

მია. ვითომ შენ-კი ულგაში შევით იცილებოდა, არც ერთი თვინ არ ვაგვილი ვიცი, შენმა დაბურგებამ? გიგო. რა შეილი ვარ, რას გავუშვებდი! ერთი ისეთი იყო, რომ მე შეტანს მოღერებულად დაძლეულად ხალხში თათხზე; სანამ ფულს არ გავამარტოვებდი, ისე დაძლეულად მარბერინება ოთახშიდან თათხზე; მარბერინება უკრავოდა იცოდა წამდელი. რომ მაშინვედ ხელს მტლებს, კისრის ქანა-ქუჩი გაქონდა, მგორავ დღეს სულ მტკიცად ხომღებ; ხანდახან და ფურქებოდა დაღანარ, უცებ საილიდალ-ს ვინადებდა, შამამხტობდა ზურგზე მიამიქრის ხელსება და მუხლებს, წამა-ქვეს, დამიწყებს კოცნას, შენ რა უნდა

მართა თორე, და მართლად შეა საფუ-სხლი ადგა. მას შეიკვებ თავსეულ მეტ-მა გაიარა, შემოდგომამ მოატანა, ჰქარა აგრძელდა. წარმოადგინეთ, რომ საიგეს ესა და უმოქმედია „Тиф. Лист.“-ის. ეს გასკობის გუმიხვად წამის ხალხს ამბობს უკითხავს სწავრა.

23 აგვისტოს ავღაზის ბორეში დაიწყო ღამის მზის მართა სოფ. ღამა-ღამა მსგავსად მისივე ცნების იმ დროს, რაც წყლის მიერ წაღებულ ცხენის გადარჩენას სცდილობდა. და ამასვე გვერდის მთავრე სვეტსეულ, სითვის ამას შედეგს, ეს გასკობა დადას მართა და შეიძინებ უკუხდას მათხვეულს.

მად. მტკვრის პირას, რიგეზად, 25 აგვისტოს, საღამოს, ვიდრე სიმონ ჩხე-ტისი ეტლიში შემოსულ ცხენს წყლის ას-წვედა. როგორღა ადგარას შედეგად, ცხენი უფერად გადამხრდა, სიმონ ჩხე-ტისი უნაღმა ჩავარდა და, რადგან ცურვა არ იცოდა, მაშინვე ჩახხრა. ვაჭვი არ უნებოდა.

ეს არს ამბობს, ერთსა და იმავე დღეს, ერთსა და იმავე ადგილას ორი სხეტიანი და მძინარეა, ორი სიმონი, ოთხეტი ცხენის მისეხდა, თუ აქვე სიღაცის ბრ-დასა?! სწავლა შეუდას გახა უნდა ქო-ნდით გას. „Тиф. Лист.“-ის დეკემბრის, თუ მარტო სხვა ჩაწიას სადსე მე უნდა, ამ საფუქრის დასწავლად დაქვინა დაქვინა.

წიგნილი რედაქციის მიმართ

შეიარაღებულ ვახოთ, თქვენის პარტიკულარის ვახეთის შემწეობით გულობით მადლობა ვაპოულებოდა და დახმებულეთ, რადგან შემწეობა აღმოჩინების შემდგომ რწმუნებულს რუხის სკოლის და ნიეთის შემო-სწრების: კე. მაშინ ანტონის ასულად და ნათლად დავით, ფლორენციაშვი-ლებსა, კე. მაშინ ალექს, კე. ნინა იოს., თ. ალექს. ალექსე აპარუდებიებსა, ქეთევან ქურულისას, კე. რაზიმელ

ერი კოცნა იცოდა! სულთ მიგებულ-ბოლა ხოლმე იმის კოცნისაში უნდა წყვილდ ექვლად, ამა ერთი მიიხარა, მე აქ იყო და ის იქა? ისეთი მკლავები ჰქონდა, როგორც მარმალდოს ქვე!

მია. შეილო, გვერებია ქალბერი, მათხანანებს თელავში სულ მანამა? გვ ახალი დროების ამბებია, ვერ ჩვე-ნამდის არ მოუწყეოა, ნურც მალაწებს. მე-კი ნუ მიბრუნებს დმერინა... გიგო. ეს, მია, ჯეელი რომ იყო, მაგას არ დტყოდა; გელა შენ სის-ხლი მაწინათი შედეგებული გაქვს, ამა ჩემსთანა ვაქცეო გულს როგორ ავაუფენქალაქებუ...? მია, ერთი რამ უნდა ვთხოვო; შენ თამაზთანა მაგასხვად მშობლის ახანაში არ გა-პოლიხარ თავის დღეში?

მია, არა, შეილო. იმათ თავთან მოსამხმურედ დედაქალკა ჰყოფი, მე რით გამოყოლიდნენ? რაზედა მკითხავ მაგას?

გიგო. მაშ მელასათვის ხელზე მაიქც არ დაგისხამს წყლით? მია. რატო, შეილო, ჩემ ხელშია ვაზრდობი; აი იმ კვირისასც თვისი ბანაში ვმედილობდი. გიგო. თუ ქოცნე გწამს? მამ ეპი-მდის ტრეტულად იყო? (შეუძვლავს) გა-სკობს სკვლს) მია, ამიგლოჯე ჩქარა თელავში; აქ მაქც! (სწავს სასაგულ-როდ). მია. დამანებე, შეილო, თავი, სა-და მაქვს იმდენი ვაჭვი? გიგო. ძალიან კვი დედაქალკა ხარ,

ესტატ, კე. მაშინ ესტატ, თიკო ეს-ტატ, კე. მთიკო ნიკ, კე. ევა და სანა, კე. თამარა გიორ. ციხე-შვილებსა, კე. ელენე და კე. ელენე ნიკარკის აა. ავლიმელებსა, გიგო ნიკ. დასამხმეს თამარა და სანა ილი. მამაშვილებსა, კე. ევა იოს. და საბალონის სკოლის მოწვევს ირბებს იმანვე ძე მესხევეებს და სინა ანდრას ასულს ვილიშვილებს. შემოწირული ნიეთები სოფ. რუხისში გაიყიდა 6 მარიაშობის თითქ 62 მან. და 45 კაბ.

მარიაშავ იყო გამართული ხელის მოწვევა რუხისსივე სკოლის სასარგე-ბლილ და მოგროვად 46-59 კაბ. ამ ფულიდან სასწავლებელსა და წინდების მომხმარად 30 მან. 65 კაბ. დარჩა 16 მან. და 24 კაბ. სულ გელა რუხის სკოლის აქვს 78 მან. და 69 კაბ.

რუხის სკოლის მასწავლებელი ი. ავლიშვილი

კრუსეთი

სამხრეთ კრუსეთიდან ბევრმა ერო-ბამ სიხივად მიიარებინა, ციხეებარტე-ბი (ბურის საყუარები) გავმართეთ. რადგანაც ამის არსა ძლიერ ბე-ერი მოვიდა, ამიტომ სახელმწიფო ქონებათა სამინისტრომ გადასწავრდა, შედარდას ცალკე კომისია, რომელ-მაც უნდა განისილოს ხოლმე უკე-ლივე ამ გვარი თხოვნა. ამ კომისია-ში წევრად იქნებან წარმომადგენელი შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო ქო-ნებათა სამინისტროებისა, ეკვირობისა და თავისუფალ სამიერატორა სე-კუნდონია საზოგადოებისა.

საგეოგრაფია კომიტემა მო-ილაპარაკა ვახთა სამინისტროსთან იმის შესახებ, რომ ამიერიდან გეო-ლოგები მიიწვიონ ხოლმე იმ ადგი-

მეც რომ შენს ხელში ვარ ვაზრდობი დღედა ხარ ჩემი, რაღა დღედა.

მია. მა, შეილო, ისე იყავ შე-ჩვეული, რამ სხვის მკლავზე არ და-მინებდი, სუ მაიასა კითხვობდი... რეგრები კაბა მქონდა შენგან გავუ-თხოვდი!

გიგო. მა, მა, მა, მაშ შენთვის კი სახებ მიუტყებია; წლი, ეს ღუქმა-სიკე გინდა, ამიერივე, ფულს მე მი-ცეცე, გელა ხამ ვეიარად დაგლოჯებე მა, მა, მა!

მია. გამარჯვებ, შეილო, დმერ-თმა შენ მუხარა მოგვიარა; ნეტარე-ბა შენს პატრონს, რომ შენა ჰყე-ხარ! შეილო, მადლობა ნუ მაქვს. ერთი ეს მიიხარ, როგორი კივი აქვს მე ლილას-თერთი თუ შეგვიძინა?

მია. ყირმისა, ყირმისი, ისეთი, როგორც იალბუხის თოლით? გიგო. თუ ქრისტე გწამს? მამა ჩე-მო რა უბედური რამა ვარ!

მია. რაზე ვაფთხობ, ავად ხომ არ ხარ, ტუტებზე ღორღლი მოგდის? გიგო. რა მიჭირს, რას ამბობ? (აღუფს ციხეოფს) მა, მია, გისარჯე და თქვი, რის თელავში ისეთი ქალი რომელც ამის ღორღლი იყოს! მია. გენაცვით, რა შეგინებებო-და თელ-მარგალიტით არის მორთო-ლი. რა საუცხოოა, რა თვით თუნ-ხავი რამ არი! წმინდა ოქროა, წმინ-და! მარგალიტის უფერე, რაგორა ვინადა მარგალიტის უფერე, რამა გე-ნაცვით, ამისთანა ჩემ დღეში არ მი-ნახებ.

ლებსა დასაფლოიერებლად, ხადაც ახლად უნდა გაიყვანონ რკინის-გზა. ეს გარდასწავლავს გზათა სამინისტ-როსი და საგეოლოგია კომიტეტის იმ გარემოებამ ვაპირე, რომ ბევრ-ჯელ გზის გაყვანის დროს მრავალი სხვა-და-სხვა მდანი და საგეოლოგია ნიეთები აღმოჩნდებოდა ხოლმე და დამ-ფრესებელი და მტრობი-კი არიგინა ჰყავს, რის გამოც ბევრი ძვირფასი განძი იკავებენ საუფლოდ.

ამ ბოლოს დროს სახელმწიფო-ბის მებრჯელ აფეთქდა ქვის-ნახში-რის დადასწავლავს და პატრონებმა სხვა-და-სხვა ღონე იღონეს ამ გვარის უმე-დურების ასაქცილებლად. ამის მიხედ-ვით რუსეთის სამთო უწყებამ გან-კარგულად მოახდინა, რომ რუსე-თის ქვის-ნახშირის მადნეზშიაც იგივე ცულობები იქნას შემოღებულთ, რაც სახელმწიფო-ბის შემოღებულთ, ამასთანვე სამთო ოლქების უფროსებს გერმანია, ეკადეთ, რომ მღვიმეში ყველაფერი უფრო უკეთესად მოაწ-ირონ, ვიდრე ამ ქვად არისო.

თინანსთა სამინისტრომ მოილა-პარაკა საერთო განათლებისა და, რა-ნივან საქმეთა სამინისტროსთან, რომ რამდენიმე მახლობლად მყოფმა ქარ-ხანამ საერთო ხარჯით გამართონ ხოლმე სასწავლებელი. ამ სასწა-ვლებს იარი განყოფილება უნდა მქონდეს: ერთში უნდა ასწავლებდნენ საყოველთაო საგნებს, მეორეში-კი იმ სატენიკო მეცნიერებს, რომელიც საქროა ქარხნებში მომუშავე ხალ-ხისათვის. თუ რომელსმე ქარხანას მახლობლად სხვა ქარხანა არა აქვს, მაშინ ქარხანა ვიდრეულობ, ერთ-კლასიანი პირველ-დაწყებითი სასწა-ვლებელი იქონიოს.

თინანსთა და შინაგან საქმეთა სამინისტროებს წარედგინა პროექტი იმის შესახებ, რომ ამ შემოღებულს სამიერატორაში ბურის მახრობა გა-იპაროს და ამ გზით ხელი შეუშა-

გიგო. შერე იცი რა ღირს? სამო-ტი თუშინა!

მია. სამოცი? ეიშ, ეიშ, გენაცვით, ერთი ბეჭეა ნიეთი სამოცი თუნი, მთელი სიმდიდრე, ქათ!

გიგო. ეს რა არის კიდევ, უფრო ძვირფასიანებია არა!-შენ ისა თქვი, არის ვინმე თელავში ამის ღირსი, თუ არა?

მია. მაგის ღირსი? ვინ იქნება მა-გის ღირსი? როგორ არ არა! თამა-ზის ქალი სწორედ მაგის ღირსია, რომ სხვისი დანიშნული არა იყოს.

გიგო. ვისა, მა? მია. რას მიყვარდები, შეილო, გიორგის ვარ იცნობ?

გიგო. პოლო, იტყვილი და გათა-ენებდი! მაშ მელადა მარტო ამის ღირ-სი? იცი, მია, მია მინდა ეს მელოსი მიგართო, არ ვიცი, უარს არ იტყვის? მია. რას ამბობ, შეილო, რო-გორ შეიძლება, თელავში სხვა გავარ-დებამ დანიშნულ ქალს ბრალსდებებს უფეშეშებენ ახალგაზდა ყმაწვილე-ბომ? გიორგი ინებას როდი მისცემს, რომ მიიღოს!

გიგო. გიორგიმ რომ არაფერ-ი თქვას, არც მაშინ მიიღებს!

მია. რომელიც ღმერთ-გამწვილი იქალი იტყვის უარს? არა მეცნობ, რომ მელადა უფრო თქვას, თუქალა-კო ამპარაფენა; ან რა ვაგებებია, რომ დანიშნულ ქალს გინდა უქვე-ლად არიყო?

ლოს იმ უცხო-კვეყნელთ, რომელ-თაც ამ ქვად ხელში აქეთ ჩაგებულ-ლი რუსეთის ბურის ეკვირობა.

სახელმწიფო ქარხნებთა სამი-ნისტრო შეუდგა იმის ღირსი-ბე-ბათა მოპოვებას, რომ ყირმისი სასოფ-ლო მეურნეობა გააღვიროს. პირ-ველი დამპყრობლებელი მიწები მე-ურნეობის ყირმისი უწყობა არის. ამიტომ არჩევის გაყვანა ყირმისი უწყვეტ ადგილებში პირველი ღირსის-ბეობა იქნება სამინისტროს მხრივ. გე-ნერალ გიორგისი მთელი ექვმდელია ჰქონდა მინდობილი ყირმისი ამ გე-გამ-საკვლევად, როგორც იმის მზ-მოკვლევიდან სინას, ყირმისი მდი-ნარეგები თანდათან თხილდება და მრე-ბა.

«Гражданин»-ს გაუფრანია, რომ მომავალს წელს პეტერბურგში გამოიყვან იქნება ყველა იმისა, რაც-კი ამ ბოლოს დროს მეცნიერებამ და ხელმწიფებამ გამოიგონა.

ამ უკანასკნელს დროს რუსეთ-ში სამდურავის უცხო სახელ-მწიფოების დამხდეველი საზოგადოე-ბისა, რომელთაც რუსეთში თავის ავტენტურ ჰყოფი. ხშირად ეს საზოგადო-ებები უარზე არიან და არ უნდა, გვეზღოთ ვადამწვარი ქონებო და ბევრჯელც სხვა-და-სხვა მხრეს იხე-ვენ ხელზე და გვეუბნებიან, წლით და უცხო სახელმწიფოების სასამართ-ლოებში გვიხილეთო.

უცხოეთი

ბოლშარია. გას. „Standard“-ის კორესპონდენტს ამას წინაშე სტამბუ-ლოვთან უდაზრტეობა და თვისი ნადას-ტყვეს ამ გასკობის მათხვლები გადას-ტყვეს. სტამბულოვს უთქვამს, რომ, სხვა-სან დადას ნათავი გადადგამ ამ სკანის მისაღწევად, რომ განსამტავო ბოდა-

რომ არ შემძლიან პატრეი არა ეცე-ბი, მოკლენ, ნახავ!

მია. დმერთამა ვაგებდნენიგოს, შეილო, გეტყობა, კი ველი გაქვს; ვისცე ჩველი ველი აქვს, უმჯობესად ქალბერი უფროს. დმერთამა სახელმად-ამისთანა სასათო შეგარბინა!

გიგო. მია, ერთი ეს მიიხარა, ვე-ქაცის ტანსაცმელში შენ რა უფრო მოგვიწონს?

მია. ძველებოთა ქულაჯა; რა ებ-გი რომ აფეჯაკო ტანსაცმისა, კლ-ანდელიც გვერდებ-ჩამოტყვრულ ლა-ქების ტანსაცმელ-კი არა ჰგავს!

გიგო. მა, მია მაგას როდი გვიკით-ხები? დაბერდი, აზრს ვერ მიმდებარ-ხარ!

მია. დაბერდი, შეილო, რა ვიცი, რა გინდა მკითხო?

გიგო. მა! ახლა შენ იცი, რა უფ-რო მომწონს მე ქალის ტანსაცმელ-ში?

მია. გინდა ვითხარა? გიგო. ამა? მია. ახალმოდინის კურტუში, მა, მა, მა!..

გიგო. რას იცანი? მთომ და გა-მოიციანი! მია. მაშ გერა? მაშ რა უნდა მოგ-წონდეს? გიგო. იცი რა? პო, ჯერ ის მით-ხარ, მელა ველ-ანდილსა, თუ ველ-ანდურების პერანგსა მხარობა?

მია. რეგებს მკითხავ, არა მახსოვს, შეილო, თელავში ველ-ანდილ პერან-გის რა იცანი?

დეკემბი

27 აგვისტო

სოფლის მეურნეობის მინისტრის განცხადებით, რომელიც 12 აგვისტოს დაიდგინა, მიხედვით, რომელიც 12 აგვისტოს დაიდგინა...

სახე	ფასი	ფასი	ფასი
სოფლის მეურნეობის მინისტრის განცხადებით	129	11	229
სოფლის მეურნეობის მინისტრის განცხადებით	214	217 1/2	100 1/2
სოფლის მეურნეობის მინისტრის განცხადებით	100	89 1/2	

განცხადებანი

„წერა-კითხვის“ წიგნის მაღაზიაში შეიძინა „ნოვატი“-ს წიგნები...

2 მან.

განცხადების გარეშე დაბადების, გასაცხადების სარეგისტრაციო უნდა იქონიოს.

გამოვიღებ და ისევედგამ მხოლოდ „წერა-კითხვის“ გამოცემულ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში ახალი წიგნი...

რასი დამოუკიდებლობა და მიღწევის ძლიერი შედეგია ეს არა, რომ, უფრო სწორედ რომელიმე, თავი ძალიან ჭიბინადის ამართლება და არაფის წინ არ დაიხაროს...

ლიტვიანის მხრიდან და არც ვარით, რომ სოფლის მეურნეობის, ვისკრისა, იტალიისა და რუსეთის გავლენის ბრძოლა...

რბი არან, გენერალის სმარტა უსწავლათ კაცობრივებისა და როცა უნდათ, განაწინებ სოფლის მეურნეობის მინისტრის განცხადებით...

მეხვეთ გავითილავს

რუსეთის დედა-ქალაქის ინსტიტუტში კურს-სესიურული ექილი, ფრანკულიან და სემსტროვის ენის პრაქტიკულია და თეორიულია მცოდნე...

გიგო. ძალიან ცუდი უწყობით, მავნებელი რა იქნება? თელავი ჯერ კიდევ წვეთი ურეკლეს დროის ქალაქია...

წერილის ამბები. გერმანიის იმპერატორის უბრძნებლობა, მღვდელი ჩამოასხივით ქველმოყვანის შემოქმედების სისუსტე...

წერილის ამბები. გერმანიის იმპერატორის უბრძნებლობა, მღვდელი ჩამოასხივით ქველმოყვანის შემოქმედების სისუსტე...

იხმერი

1890 წ. 1-ს იანვრიდან გამოცემა უკვე აღდეგა გარდა იმ დღეების, რომელნიც ზედ მოსდევს კვირა-სემეებს.

თვე	დღე	ფასი	ფასი
12 თვე	10	3	6
11	9	50	5
10	8	75	4
9	8	3	3
8	7	25	2
7	6	50	1

საქართველოში დაკავშირებული ციფრები 17 მან. მიუღიოს წლით. სოფლის მეურნეობის მინისტრის განცხადებით...

თუ ტელისში დაკავშირებული ციფრების გარეშე აღრევიდ შეესცლა ენებზე, უნდა წარმოადგინოს რედაქციამ ერთი მანეთი სხვა ყოველის აღრევის შეცდომაზე 40 კაპ...